

MEHMET ÖĞÜT

ANÂSIR-I ERBAA

13.05.2018

Çukurcuma Hamamı
Firuzâğa Mah. Çukurcuma Caddesi No:45, Çukurcuma

Anâsır-ı Erbaa... Dünyanın temel öz'leri bağlamında ateş, su, hava ve toprağı ve tüm bu unsurların ilişkilerini ve karmaşıklığını tanımlamak için kullanılan bir terim. Mısır, Babil, Japon, Tibet, Hint ve Çin kültürlerine ve oradan antik Yunan ve Roma'ya uzanan bir coğrafi genişlikte, kısmi farklılıklar olsa da aynı terimle karşılaşılmaktadır. Antik Yunan Felsefesine bakıldığında Herakleitos'un, tüm bu unsurlar temelinde arke'yi (temel maddeyi) "ateş" olarak tariflediği ve ona göre, ateşin varlığın ilk temeli ve içinde bütün karşıtlıkları eriten bir birlik olduğu görülür.

Ateş 400.000 yıl kadar önce, Homo Sapiens öncesinde insanlık tarafından kontrol altına alınmıştı ve kontrollü bir ateş, insanlık için dilediği zaman ışık yaratabilme anlamına gelerek, gece avlanmalarına yarıyor ve yırtıcılardan ve böceklerden korunmalarını sağlıyordu. Bu evrim sürecinin ekseninde ateşi elde etmenin temel maddelerinden birisi ise kibrit (kükürt anlamına gelen Arapça sözcük) olmuştur. Peki, kibrit kullanımıyla elde edilen ateşle, kağıt bir araya geldiğinde ne olur? Sadece bir yok oluştan mı bahsedebiliriz? Ateş sanatsal bir üretimin parçası nasıl olabilir?

Mehmet Öğüt'ün Anâsır-ı Erbaa çalışmaları tüm parçalarıyla yaşam döngüsünün sorunsallaştırılmasından hareket ediyor. Üretimlerinde kullanılan kibritlerin kağıt üzerinde bıraktıkları izler, her bir uygulamada farklılaşıyor; birbirinin aynı gibi görülen izler olsa da. Her birinin bu ayrıcalığı, bir insanın yaşamı gibi, doğum ve ölüm dengesini içermekte ve bu daimi dönüşümü işaret eden bir an'ın gösterilmesiyle sonuçlanıyor.

Yaşam, daimi bir akıştır; Herakleitos "Panta Rhei" (her şey akar) demiştir. Hegel de, her şeyin daimi bir akış halinde olduğunu belirterek "Mücadelenin her şeyin atasıdır" sözü ile bu daimi akışı diyalektik düşünce yapısını temellendirmek için örneklendirmiştir. Henri Bergson da evrimin daimi bir akış ve değişim süreci olduğunu belirtirken, bu öncüllerden hareket ediyordu. Anâsır-ı Erbaa, bu temeller üzerinden, insanın doğayla karşılıklı olma halini ele görselleştiriyor.

Doğa izlerini kendi normlarıyla oluşturur, Mehmet Öğüt'ün çalışmalarında, bu izleri kendisi yapan, ama bir müdahale etme halinden ziyade, bunu bir tanıklık düzeyinde ele alan bir duruşta yaptığı görülüyor. Bu mümkün müdür? "Anâsır-ı Erbaa" bu sorgulamaların önünü açıyor.

Firat Arapoğlu

MEHMET ÖGÛT

ANÂSIR-I ERBAA

13.05.2018

Çukurcuma Hamamı
Firuzağa Mah. Çukurcuma Caddesi No:45, Çukurcuma

Anâsır-ı Erbaa... is a term that defines the relationship and the complexity of worlds's four elements; fire, earth, air and water. While there might be a slight difference in the usage, both in Egyptian, Babylon, Japanese, Tibetan, Indian and Chinese cultures, and from there dating back to Ancient Greece and Rome within their geographical extent, the same term "Anâsır-ı Erbaa" coincides. Having looked at the Ancient Greek Philosophy, we see that Heraclitus defined Arkhe (the principle element) with 'fire' and according to that, fire is the source of the being, it is a unity that dissolves all the oppositions within.

Fire was placed under control over 400.000 years ago, before Homo Sapiens, and a controlled fire meant having able to produce light in dark, thus allowed first humans to hunt at night and protect themselves against predators and insects. During this evolutionary era, kibrit* (match) has been one key substance used to obtain fire (*Sulphur in Arabic). Yet, what happens when fire - that you light with a match - and paper comes together? Can we only talk about a mere extinction? Can fire be a part of an artistic creation?

Mehmet Ögüt's Anâsır-ı Erbaa works, within all divisions, investigates the problematization of the life cycle. Although the traces of the matches look alike, each mark on his paper works are different and unique. The exclusivity of each work, just like one's life, embraces a balance between life and death and points out a moment that signals this perpetual transformation.

Life is a constant flow; Heraclitus used the term 'Panta Rhei' (everything flows) and Hegel, who also stated that everything constantly flows, quoted 'Struggle is the ancestor of everything' to exemplify the groundings of a dialectical state of mind. When Henri Bergson stated that 'evolution is a process of constant flow and change', he was referring to such pioneers. Anâsır-ı Erbaa, through these essentials, visualizes the reciprocal human and nature experience.

Nature creates traces by its own norms. It is visible in Mehmet Ogut's works, that the artist produces these traces himself, without interfering but rather positioning himself in a way that witnesses the whole process. Is this achievable? "Anâsır-ı Erbaa" paves the way for these questions.

Firat Arapoğlu